

การประชุมเกี่ยวกับโครงการสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มเด็กวัยเรียน

เนื่องจากปัญหาในกลุ่มเด็กวัยเรียนมีภาวะโภชนาการเกิน ภาวะอ้วน หมายถึง เริ่มอ้วนและอ้วน เกินเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไม่เกินร้อยละ 7 เป็นเกณฑ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตั้งแต่ปี 2558 ต่อมาพบว่าภาวะโภชนาการเพิ่มสูงมากขึ้น ตัวชี้วัดของกระทรวงปรับภาวะอ้วนไม่เกินร้อยละ 10 ในปัจจุบัน

สำหรับภาวะโภชนาการเกิน (อ้วนและเริ่มอ้วน) ในระดับจังหวัดเพชรบุรีร้อยละ 15 ส่วนในระดับพื้นที่เขตโรงพยาบาลรับผิดชอบ พบว่าภาวะโภชนาการเกินเฉลี่ยร้อยละ 19.79 จำแนกรายโรงเรียนพบว่าเกินเกณฑ์มากกว่าร้อยละ 20-22 มีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดระยะเวลากว่า 10 ปี เป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไข ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี ลงมาติดตามตรวจราชการ รับทราบปัญหา ดังนี้

1. Health Data Center (HDC) ไม่ทันเวลา ไม่มีในระบบ เนื่องจากผู้บันทึกข้อมูลมีไม่เพียงพอ FTE เกิน ไม่สามารถจัดสรรให้เพียงพอกับงาน(ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน)เป็นปัญหามาอย่างต่อเนื่อง อัตราพยาบาล 1 คน ต่อประชากรท่าน 15,000 คน (6 โรงเรียนในชุมชนเขตเมือง)
๑. การตรวจเลือดเพื่อค้นหาความเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ในเด็กวัยเรียนที่มีภาวะ Obesity sign เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และส่งต่อเข้ารับการรักษา
๒. ในปีการศึกษา 2560- 2563 พบท่านที่มีระดับน้ำตาลในเลือดสูงเกินเกณฑ์ปกติมาก 397 มก./ดล ระดับไขมันคลอเลสเตอรอล สูงมากกว่า 300มก./ดล. ไขมันไตรกลีเซอไรด์ สูงกว่า 300 มก./ดล. ส่งผลการตรวจเลือดแจ้งผู้ปกครองนักเรียน และมีกิจกรรมเยี่ยมบ้าน แนะนำและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ติดตามเยี่ยม ตรวจระดับน้ำตาลในเลือด 160 มก./ดล. ส่งต่อพื้นที่ติดตามต่อเนื่อง ล่าสุด เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พบท่านมีระดับน้ำตาลในเลือดสูง 348 มก./ดล. เจาะตรวจซ้ำ 314 มก./ดล. แจ้งผลผู้ปกครองและแนะนำผู้ปกครองปรับพฤติกรรมมารับประทานอาหาร วางแผนติดตามเยี่ยมบ้านเมื่อปิดภาคเรียน และเชิญผู้ปกครองมาประชุมรับฟังความรู้ที่โรงพยาบาลซึ่งจัดให้ผู้ปกครองเจ้าหน้าที่ และเครือข่าย ซึ่งมีศักยภาพในการดูแลนักเรียนในพื้นที่
๓. ดำเนินการเฝ้าระวังป้องกัน จัดการประชุมเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในระดับเขต ศูนย์ จังหวัด ระดับอำเภอ โรงพยาบาล โรงเรียน ผู้บริหารและคุณครู ครอบครัวยุวมชนเพื่อหาแนวทาง เช่น ร้านค้าหน้าโรงเรียน จำหน่ายน้ำหวาน น้ำอัดลม ขนมกรุบกรอบ ซึ่งต้องอาศัยเครือข่ายทางสังคม โรงเรียนสามารถดำเนินการร่วมกับทางเทศบาลเมืองเพชรบุรีในการดูแลจัดระเบียบร้านค้า เพื่อการส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนต่อไป
๔. โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี (งานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน) จัดให้มีโครงการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา ตั้งแต่ ปี 2556-ปัจจุบัน

๕. จัดอบรมครูอนามัยโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี และโรงเรียนในจังหวัดเพชรบุรี โดยเลือกโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,000 คน ขึ้นไป เนื่องจากการประเมินโภชนาการ โดยดูจากกราฟแสดงการเจริญเติบโตนักเรียนจำนวนมากไม่เหมาะสม การใช้โปรแกรม Thai growth ของมหิดล ในการประเมินผลใช้ได้ดีมากกว่า เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สะดวกกว่าการดูกราฟรายบุคคล (ประเมินได้ครั้งละ 1 คน) ตัวโปรแกรม สามารถดูการเจริญเติบโตและภาวะโภชนาการในภาพรวมจำนวนมากและสามารถรายงานผลรายบุคคลได้ ระดับชั้น จำแนกเพศชายและหญิง สรุปผลเป็นภาพรวม
๖. เนื่องจากโปรแกรม HOME-C ของโรงพยาบาลไม่สามารถเอื้ออำนวยต่อการบันทึกข้อมูล โภชนาการนักเรียน ไม่สามารถบันทึกในระบบ ข้อมูลไม่สามารถเชื่อมโยงกับ HDC ได้ และสามารถลงบันทึกได้เมื่อปี 2563 ที่ผ่านมา

งานส่งเสริมสุขภาพและฟื้นฟู สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี รับทราบปัญหา ดังกล่าว จึงสนับสนุนให้งานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน (รพ.พระจอมเกล้า ฯ) รับการสนับสนุน งบประมาณจาก สปสช. เพื่อแก้ไขปัญหาอัตราการกำลังในการทำงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน มาตั้งแต่ปี 2560 จนถึงปัจจุบัน ในปีงบประมาณ 2564 จึงเสนอ โครงการสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มเด็ก ปฐมวัย และกลุ่มเด็กวัยเรียน จังหวัดเพชรบุรี นำเสนอ อปสช. เพื่อพิจารณา ในการประชุม คณะอนุกรรมการหลักประกันสุขภาพ ระดับเขตพื้นที่ (อปสช.) เขต 5 ราชบุรี ครั้งที่ 5 /2563 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2563

หลังจากผ่านการพิจารณา งานส่งเสริมสุขภาพกลุ่มเด็กวัยเรียน จึงดำเนินการเขียนโครงการ ชื่อ “โครงการสร้างเสริมสุขภาพและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภาวะโภชนาการเกินในนักเรียน โรงเรียน พื้นที่เขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ประจำปี 2564” โดยสามารถดูแลกลุ่มเป้าหมาย เด็กนักเรียนในจังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากเด็กที่มาเรียนในโรงเรียนเขตเมืองมีภูมิลำเนาในทุกอำเภอ ของจังหวัดเพชรบุรี

ภาพการนำเสนอโครงการต่อคณะอนุกรรมการ อปสช. เพื่อพิจารณา ในการประชุม คณะอนุกรรมการหลักประกันสุขภาพ ระดับเขตพื้นที่ (อปสช.) เขต 5 ราชบุรี ครั้งที่ 5 /2563 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2563

